

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna 05-200 Wołomin ul. Legionów 85
tel/fax 22 776 27 85 22 498 03 04 www.poradniapp.republika.pl e-mail pppwolomin@wp.pl

PROCEDURY DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH W SYTUACJACH SZCZEGÓLNYCH ZAGROŻEŃ

OPRACOWANE DLA PORADNI PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ W WOŁOMINIE NA ROK SZKOLNY 2020/2021

I. W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE NA TERENIE PORADNI ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

A. JEŚLI UCZEŃ JEST PEŁNOLETNI

B. JEŚLI UCZEŃ JEST NIEPEŁNOLETNI

II. W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE NA TERENIE PORADNI ZNAJDUJE SIĘ RODZIC/PRAWNY OPIEKUN DZIECKA POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

III. W PRZYPADKU POSIADANIA PRZEZ PRACOWNIKA PORADNI INFORMACJI, ŻE UCZEŃ POPEŁNIŁ NA TERENIE PORADNI CZYN KARALNY NP. KRADZIEŻ, ROZBÓJ, WYMUSZENIE, POBICIE

IV. W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ

A. PRACOWNIK PORADNI DOWIADUJE SIĘ O CHĘCI POPEŁNIENIA SAMOBÓJSTWA

B. UCZEŃ PODEJMUJE PRÓBĘ SAMOBÓJCZĄ NA TERENIE PORADNI

C. DZIAŁANIA POKRYZYSOWE

V. W PRZYPADKU PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE *NIEBIESKA KARTA*

A. URUCHOMIENIE PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY” W SYTUACJI PODEJRZENIA PRZEMOCY WOBEC OSOBY DOROSŁEJ

B. URUCHOMIENIE PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY” W SYTUACJI PODEJRZENIA PRZEMOCY WOBEC DZIECI

Przygotowanie pedagog
Beata Michalik

PROCEDURY DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH W SYTUACJACH SZCZEGÓLNYCH ZAGROZEŃ

OPRACOWANE DLA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ
W WOŁOMINIE NA ROK SZKOLNY 2020/2021

Podstawa prawna:

1. Konwencja o Prawach Dziecka art. 3,19,33
2. Konstytucja Rzeczypospolitej art. 72
3. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz. U. Nr 256 z 2004r.)
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. - nowelizacja z dnia 28 marca 2005r. (Dz. U. Nr 80, poz. 719)
5. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1485)
6. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982r. (tekst jednolity: Dz. U. Nr 11 z 2002r. z późn. zm.)
7. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. (Dz. U. Nr 11, poz. 535 z późn. zm.).
8. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
9. Rozporządzenie MENiS w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem z dnia 31 stycznia 2003r. (Dz. U. Nr 26 z 2003r., poz. 226)
10. Rozporządzenie MEN w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z dnia 17 listopada 2010r. (Dz. U. z 2010r, Nr 228, poz. 1487)
11. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" z dnia 13 września 2011 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

I. W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE NA TERENIE PORADNI ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ POD WPLYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

Pracownik Poradni podejmujący interwencję powinien:

A. JEŚLI UCZEŃ JEST PEŁNOLETNI

1. Powiadomić o swoich przypuszczeniach dyrektora PPP.
2. Odizolować ucznia zapewniając mu jednocześnie bezpieczeństwo.
3. Po konsultacji z Dyrektorem powiadomić lekarza, który określi stan zdrowia ucznia oraz podejmie decyzję dotyczącą ewentualnej interwencji medycznej.
4. Zawiadomić rodzica/opiekuna, których zobowiązuje się do niezwłocznego odebrania ucznia.
5. W przypadku, gdy rodzic/prawny opiekun odmawia odebrania ucznia, decyzję o pozostawieniu ucznia w Poradni, pozwoleniu na opuszczenie jej, przewiezieniu do placówki medycznej lub przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszy Policji podejmuje lekarz w porozumieniu z dyrektorem.
6. Jeżeli uczeń będący pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych zachowuje się agresywnie w stosunku do siebie lub innych, dyrektor zawiadamia najbliższą jednostkę Policji.
7. Jeśli istnieje taka możliwość, zainteresowane strony ustalają formy pomocy: skierowanie do poradni specjalistycznej, udział w terapii indywidualnej i rodzinnej, itp.

B. JEŚLI UCZEŃ JEST NIEPEŁNOLETNI:

1. Powiadomić o swoich przypuszczeniach dyrektora PPP, oraz rodzica/opiekuna dziecka.
2. Odizolować ucznia zapewniając mu jednocześnie bezpieczeństwo.
3. Po konsultacji z Dyrektorem oraz rodzicem/opiekunem powiadomić lekarza, który określi stan zdrowia ucznia i podejmuje decyzję dotyczącą ewentualnej interwencji medycznej.
4. Rodzic/prawny opiekun wspólnie z lekarzem podejmują decyzję, czy uczeń pod opieką rodzica może udać się do domu.
5. W przypadku, gdy rodzic/prawny opiekun odmawia odebrania ucznia, decyzję dotyczącą pozostawienia go w Poradni, pozwolenia na jej opuszczenie, przewiezienia do placówki medycznej lub przekazania go do dyspozycji funkcjonariuszy Policji podejmuje lekarz w porozumieniu z dyrektorem.
6. Jeżeli uczeń będący pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych zachowuje się agresywnie w stosunku do siebie lub innych, dyrektor zawiadamia najbliższą jednostkę Policji.
7. Jeśli istnieje taka możliwość zainteresowane strony ustalają formy pomocy: skierowanie do poradni specjalistycznej, udział w terapii indywidualnej i rodzinnej, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne na terenie szkoły, lub inne, zgodne z zaleceniami specjalistów.

II. W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE NA TERENIE PORADNI ZNAJDUJE SIĘ RODZIC/PRAWNY OPIEKUN DZIECKA POD WPLYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

Pracownik Poradni podejmujący interwencję powinien:

1. Powiadomić o swoich przypuszczeniach dyrektora PPP.
2. Odizolować rodzica, zapewniając mu jednocześnie bezpieczeństwo.
3. Powiadomić drugiego rodzica/prawnego opiekuna, którego zobowiązuje się do niezwłocznego odebrania dziecka z terenu Poradni.
4. W razie konieczności, po konsultacji z Dyrektorem powiadomić lekarza, który określi stan zdrowia rodzica/prawnego opiekuna i podejmie decyzję dotyczącą ewentualnej interwencji medycznej.
5. W przypadku, gdy drugi rodzice/prawny opiekun odmawia odebrania dziecka, decyzję o pozostawieniu go w Poradni, pozwoleniu na opuszczenie jej, przekazaniu innemu uprawnionemu, pełnoletniemu członkowi rodziny lub przekazaniu do dyspozycji funkcjonariuszy Policji podejmuje Dyrektor w porozumieniu z lekarzem.
6. Jeżeli rodzic/prawny opiekun dziecka będący pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych zachowuje się agresywnie w stosunku do siebie lub innych Dyrektor zawiadamia najbliższą jednostkę Policji.
7. Jeśli istnieje taka możliwość zainteresowane strony ustalają formy pomocy: skierowanie do poradni specjalistycznej, udział w terapii indywidualnej i rodzinnej, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne lub inne, zgodne z zaleceniami specjalistów.

III. W PRZYPADKU POSIADANIA PRZEZ PRACOWNIKA PORADNI INFORMACJI, ŻE UCZEŃ POPEŁNIŁ NA TERENIE PORADNI CZYN KARALNY NP. KRADZIEŻ, ROZBÓJ, WYMUSZENIE, POBICIE

Pracownik Poradni podejmujący interwencję powinien:

1. Przekazać posiadaną informację Dyrektorowi Poradni.
2. Zapewnić fachową pomoc i opiekę poszkodowanemu (w tym wstępną opiekę medyczną).
3. Zawiadomić rodziców /prawnych opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji.
4. Dyrektor niezwłocznie powiadamia Policję, gdy sprawa jest poważna (np. uszkodzenie ciała) i wymaga profesjonalnego śledztwa.
5. W/w osoby zabezpieczają ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z kradzieży.

IV. W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ

A. PRACOWNIK PORADNI DOWIADUJE SIĘ O CHĘCI POPEŁNIENIA SAMOBÓJSTWA

Pracownik Poradni podejmujący interwencję powinien:

1. Udzielić uczniowi wsparcia emocjonalnego poprzez :
 - empatyczne omówienie uczuć związanych z myślami samobójczymi;
 - skupieniu się na mocnych stronach ucznia;
 - znalezieniu wraz z uczniem innych sposobów rozwiązania sytuacji kryzysowej.
2. Zawrzeć z uczniem umowę/kontrakt na piśmie zobowiązującą do powstrzymania się od prób samobójczych oraz podjęcia kontaktów ze specjalistą (terapeutą, psychiatrą).
3. Powiadomić rodziców/prawnych opiekunów ucznia o zdarzeniu.
4. Powiadomić Dyrektora Poradni o zdarzeniu oraz podjętych krokach.
5. Utrzymywać ścisłą współpracę z rodziną dziecka (uzyskiwanie informacji o kontynuacji terapii oraz funkcjonowaniu ucznia).

B. UCZEŃ PODEJMUJE PRÓBĘ SAMOBÓJCZĄ NA TERENIE PORADNI

Pracownik Poradni podejmujący interwencję w momencie kryzysu powinien:

1. Zapewnić bezpieczeństwo uczniowi.
2. Podtrzymać kontakt niewerbalny i werbalny z uczniem.
3. Udzielić, w razie potrzeby, pierwszej pomocy.
3. Zawiadomić telefonicznie lub przez innego pracownika poradni Dyrektora o zdarzeniu.

Dyrektor Poradni niezwłocznie:

Zapewnia bezpieczeństwo fizyczne ucznia poprzez:

1. Stałą obecność z uczniem osoby dorosłej.
2. Udzielenie, w razie potrzeby, pierwszej pomocy.
3. Zawiadomienie rodziców/prawnych opiekunów, pogotowia ratunkowego, ewentualnie policji.

Dyrektor Poradni ponadto:

1. Przekazuje ucznia rodzicom/prawnym opiekunom i/lub służbom ratunkowym z przygotowaną wcześniej informacją o możliwości pomocy specjalistycznej dla ucznia i jego rodziców.
2. Zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego o zaistniałej sytuacji.

Inni pracownicy Poradni:

Pomagają prowadzącemu interwencję kryzysową poprzez:

1. Pomoc w odizolowaniu ucznia.
2. Pomoc w sformułowaniu oraz zawarciu kontraktu.
3. Powiadomieniu rodziców/prawnych opiekunów.
4. Przekazaniu informacji o osobach i instytucjach udzielających wsparcia.
5. Pomoc rodzinie ucznia w znalezieniu profesjonalnej pomocy.
6. Biorąc czynny udział w utrzymaniu porządku na terenie placówki.

C. DZIAŁANIA POKRYZYSOWE

Dyrektor Poradni w przypadku udanej próby samobójczej:

1. Organizuje dalszą pracę Poradni w danym dniu.
2. Organizuje wsparcie dla pracowników i świadków poprzez możliwość rozmowy o zaistniałym fakcie oraz informuje o możliwości dalszej pomocy specjalistycznej.
3. Wybiera konkretne osoby do kontaktów z mediami.
4. Organizuje spotkanie dla wszystkich bezpośrednich uczestników wydarzenia.
5. Pozwala chętnym przeżyć żałobę poprzez uczestnictwo we Mszy Św.

Inni pracownicy Poradni:

1. Na zlecenie dyrektora pomagają rodzicom/prawnym opiekunom dziecka w zakresie znalezienia i utrzymania stałej opieki specjalistycznej
2. Prowadzą rozmowy i spotkania z potrzebującymi wspierającej rozmowy.
5. Udzielają informacji o możliwości pomocy psychologicznej/psychiatrycznej.

V. W PRZYPADKU PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE *NIEBIESKA KARTA*

W każdym przypadku, w którym zaistnieje **podejrzenie** stosowania przemocy w rodzinie (nawet nie poparte żadnymi dowodami), przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- **OŚWIATY**,
- ochrony zdrowia,

zobowiązani są do wszczęcia procedury „*Niebieskiej Karty*”.

Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie „**Niebieskiej Karty – A**”.

Podjęcie odpowiednich działań **nie wymaga zgody osoby**, która jest dotknięta przemocą w rodzinie, ani zgody sprawcy.

A. URUCHOMIENIE PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY” W SYTUACJI PODEJRZENIA PRZEMOCY WOBEC OSOBY DOROSŁEJ

1. Wszczęcie procedury "Niebieska Karta" następuje:

- w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- bez udziału osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, gdy kontakt z tą osobą jest niemożliwy/utrudniony.

2. Gdy wszczęcie procedury i wypełnienie „*Niebieskiej Karty – A*” następuje w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie należy pamiętać o:

- zapewnieniu jej bezpieczeństwa,
- przeprowadzaniu rozmowy w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi,
- przekazaniu osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie formularza „**Niebieskiej Karty – B**”,
- udzieleniu informacji na temat możliwości:
 - uzyskania pomocy lekarskiej i uzyskania **bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego** o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,
 - uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej oraz wskazaniu odpowiednich do tego miejsc,
 - wzywania w sytuacjach przemocy w rodzinie Policji.

3. **Oryginał „Niebieskiej Karty – A”** należy przekazać do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego nie później niż **w ciągu 7 dni od wszczęcia procedury**.

Adres: Ośrodek Pomocy Społecznej
05-200 Wołomin 34
Al. Armii Krajowej
Tel. 22 776-50-23

Z dopiskiem: **dla przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego**
Instytucja wszczynająca procedurę **pozostawia u siebie kopię** przekazanej „*Niebieskiej Karty – A*”.

B. URUCHOMIENIE PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY” W SYTUACJI PODEJRZENIA PRZEMOCY WOBEC DZIECI

1. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, **czynności przeprowadza się:**

- w obecności jego rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego (w przypadku, gdy dziecko przebywa w szkole lub innej placówce oświatowej, opiekunem faktycznym będzie nauczyciel lub wychowawca pod opieką którego w danej chwili przebywa dziecko),
- najbliższej osoby pełnoletniej (w sytuacji gdy rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni są osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie),
- w miarę możliwości w obecności psychologa,
- lub **BEZ OBECNOŚCI DZIECKA.**

2. Osoby wszczynające procedurę zobowiązane są do przekazania **oryginału** uzupełnionej „Niebieskiej Karty – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego nie później niż **w ciągu 7 dni od wszczęcia procedury.**

Instytucja wszczynająca procedurę **pozostawia u siebie kopię** przekazanej „Niebieskiej Karty – A”.

3. W przypadku uruchomienia procedury „Niebieskiej Karty,” gdy oboje rodzice krzywdzą dziecko, powinien być powiadomiony sąd rodzinny. Sąd ma prawo wglądu w sytuację rodziny i podjęcia, w uzasadnionych przypadkach, decyzji o wyłączeniu reprezentacji dziecka przez jego rodziców. Dodatkowo może być ustanowiony opiekun prawny dziecka, który będzie reprezentował dziecko i jego interesy podczas prowadzenia procedury lub postępowania prowadzonego przez prokuraturę lub sąd (tzw. kurator procesowy).

4. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, **pracownik socjalny** wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej (osobą najbliższą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo - wychowawczej.

Decyzję o odebraniu dziecka z rodziny pracownik socjalny podejmuje wspólnie z:

- funkcjonariuszem Policji,
- lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką.

Pracownik socjalny może, zgodnie z art. 12a, ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, żądać:

- udzielenia mu pomocy przez Policję (art. 598¹⁰ Kodeksu postępowania cywilnego),
- usunięcia przez Policję osób przeszkadzających w wykonaniu podjętej decyzji (art. 598¹¹ § 3 Kodeksu postępowania cywilnego).

6. Formularz „Niebieska Karta - A” zawiera informacje chronione ustawą o ochronie danych osobowych, dlatego tryb przekazania danych musi zagwarantować ich bezpieczeństwo, np.: w zamkniętej kopercie, zaadresowanej do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, z wyraźnie zaznaczoną informacją, że do dokumentów znajdujących się w niej powinien mieć dostęp wyłącznie przewodniczący zespołu.